

מסורת הש"ס

כל גנות פרק תשיעי עירובין

צד.

עין משפט
גז מוצה

ב א ח"י פ"ג מסכת
עירובין הלכה סה טמ
לאין פה טוש"ע ח"ט פ"י
שם טפ"ד כ:
כא ב טור ש"ע ז' ופי'
שם טפ"ד כ:

רבינו הנאל

והא דרב לא איתמר
בפירוש אלא מכללא. דרב
ושמואל הו' יחב' בתצר
נפל גורא דבני בני.
אמר שמואל איתו גלימא
נגורו כיה משיב צניעות
דשיר לטלוילי כבולה עד
מקום גורא. אמר רב
לאמר. ולא ליטרו הרב
לית רב משמתינה דהוה
אמר. ולא אמר להו רב
טרי. דאתר דשמאלא הוה.
ואמר שמואל ז' קפ"ד
אבא (שיקלו) (שיקילו)
הוימתינה קטרו בית האי
גלימא. מתני'. חצר
שנפוצה לרשות הרבים
הרבים זבין. ואקשינן
(ס"ל) לר' אלעזר שבוש
דמפוצה לרשות הרבים
הויה לה רשות הרבים.
ופרקין אין ר' אלעזר
לעצמה רבין שבושין
רשבין רבין מתוכה
הויה כדתי'. רמב"ן
יהודה אומר משום ר'
אליעזר רבים שבושין רבין
לעצמן מה שבושין ביידיהו.
ואוקמה כשאברה לן
רבך באותה חצר. ועל
מקום מחיצה מחלוקת.
איבעית אימא עירובין הוה
פליגי. ר' אלעזר סבר
צדי רשות הרבים כרשות
הרבים דמי. והאי חצר
כיון שנפוצה לרשות
הרבים ורבים דמי לה
כצדי רשות הרבים הוה.
ורבנן אמרי לאן כתי'
דמין. ואמאי לא פליגי
כצדי רשות דעלמא.
דלא יתיב כן פליגי רבנן
עליה דר' אליעזר אמרי
לא כרשות (הרבים) דמי
אלא הויב אדאבי גיפסוי.
פי גיפסוי שפירא כספין
רכהלים קטנים שנפוצין
שלא (וההבדל) (והתבדל)
כהתלים. אבל הכא
דליכא גיפסוי לא. קא
משמע לן חצר זו שנפוצה
דלית לה גיפסוי. ואקשינן
והא מתוכה לרשות הרבים
קתני. מכלל הרבים הוה
גיפסוי. דא לית לה
גיפסוי מאן לא חרך.
ופרקין לעולם לית לה
גיפסוי ולית לה חרך.
ואידי דאמרו רבנן מתוכה
אמר ר' אליעזר נמי
מתוכה. ואקשינן והכי
מהדרי ליה רבנן מתוכה.
והוא לא אמר מתוכה.
ופרקין הכי קאמרו ליה
רבנן סי לא מרדי
הויבא דטיילטל מתוכה
לרשות הרבים דפטור
מפני שהיא ככרמלית
צדי רשות הרבים לא
שנא. ור' אליעזר התם
במצר' דרבי לה רבים.
הכא כצדי רשות הרבים
דאית ליה גיפסוי לא
דרבי לה רבים. מתני'.

ואיבעית אימא כצדי רה"י פליגי. ולא מיירי כגדה להס
דך. וליפולגו כצדי רה"י דעלמא. ואם
תאמר דלמא דוקא הכא פליגי משום דמקום מחילה שלו ואורי'
דפסח ידי רשות הרבים הם שלו שגדיל להס להיות כונס תוך
שלו וכונה: **אבל** היבא דה"א ח"י
ד"פוי מורו כ"ה קא משמע ז'.
משמע דר"א איירי דלויכא חיפופי
הסקה ריב"א דנפסק קמא דשנת
(דף ז.) אמרין מתקוף לה רב אמר
כריה דרב אוקא אימר דשמעת ליה
לר"א היבא דלויכא חיפופי היבא דלויכא
חיפופי מי שמעת ליה וי"ל דסוגיא
דהכא כרב פפא דהס:

מאי שנת מרובה אחת דאמר פתחא
הויה. ואם תאמר מרובה
אחת ז' ע"ג דפרק מרובה אמרין
בפי"ק (דף ז.) דנתקב בפס ד' או
בשי משבוין לכאן ולכאן אבל כשי
רוחם לא משתרי בשי דג' מחילות
דאורי' (ס'נ"מ) סתם מבי דהיי בלתי
וקורין וי"ל שהכא פסל לר' יהודה דלית
ליה לקמן (נה.) שמי מחילי דאורייתא
ועד אורי' דתם חצר אין לה אלא
ג' מחילות וברעיית פס ד' או כ'
משהוין ואיירי (ו) שנפלו ב' רוחות
מאזן ג' מחילות ואף על גב דהשתא
כשנפלה הוי מפולס וזו אמרין כפי"ק
(דף ז.) דעבי ללל הפתח ג' רות
הפתח היינו דוקא כשנפלה לרה"י
או לנקעה אבל חצר איירי כשנפלה
למניו או לחצר אחת דהא לא
קמי שנתפלה לרה"י:

מאי שנת מרובה אחת דאמר' פי'
תקרה ב'י'. השתא לא קאמר
פמחא הוה דלפילו נפך כמילואו או
בית מעשר רואה להמיר צבית
מעטע פי תקרה:

בשתי רוחות נפי נפא פי תקרה
יוד וכותם. רש"י מפסג
דרב ושמואל דפליגי כפי תקרה הייט
דוקא כשכסדרה * כנקעה שאין לה
כלל מחילות אבל ציש לה אפי' מחילה
אחת מורה שמואל דבעל מחילות
אמרין פי תקרה יוד וקווס ואתי
שפיר הא דנקט אכסדרה כנקעה
לפי שנקעה דוקא פליגי שאין שם
מחילה וגרם צמר הכי כי לית ליה
בד' אבל בג' אית ליה ולפי זה פירוש
כל הסוגיא ואין נראה דלפילו לרב
בשי מחילות זו כנגד זו לא אמר
פי תקרה יוד וקווס דהוה דקווס
כדאמר בפרק קמא דסוכה (דף י"ז.)
לך נראה לר"י דתם אכסדרה יח
לה ג' מחילות כדאמר בלל יתפור (נ"ב)
דף ס"ה): העולם לאכסדרה הוא דומה
לדות לפנות אינה מסובכת ולית
ליה לשמואל פי תקרה יוד וקווס
אלא אם כן יש סם ארבע
מחילות ומיהו לרב אפי' פרק משמי
רוחם

אסורין לאותו שבת: **גמ'** כמאי
עסקינן אילימא בעשר מאי שנא מרובה אחת דאמר פיתחא הוה משתי רוחות נמי
פיתחא הוה אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרובה אחת נמי אמר רב לעולם בעשר
ובגנן

איה ממלטל עד עיקר מחיצה וזה ממלטל
עד עיקר מחיצה והא דרב * לאו בפירוש
אתמר אלא מכללא אתמר דרב ושמואל הוו
יתבי בההוא חצר נפל גורא דבני בני אמר
להו שמואל שקולו גלימא נגידו בה אהרדינהו
רב לאפיה אמר להו שמואל אי קפי' * אבא
שקולו * (הימניה) וקטרו בה * ולשמואל למה
לי הא הא אמר * זה ממלטל עד עיקר מחיצה
וזה ממלטל עד עיקר מחיצה שמואל עביד
לצניעותא בעלמא ורב אי סבירא ליה דאסיר
לימא ליה * אתריה דשמואל הוה אי הכי
מאי מעמא אהרדינהו לאפיה דלא נימרו
כשמואל סבירא ליה * (והדר ביה משמעתייה):

מתני' חצר שנפוצה לרשות הרבים המכנים
מתוכה לרה"י או מרה"י לחובה חייב דברי
רבי אליעזר וחכמים אומרים מתוכה לרשות
הרבים או מרשות הרבים לחובה * פטור מפני
שהיא ככרמלית: **גמ'** ורבי אליעזר משום
דנפוצה לרשות הרבים הויה לה רשות
הרבים אין רבי אליעזר לטעמיה דתניא * רבי
יהודה אומר משום רבי אליעזר רבים שבררו
דרך לעצמן מה שבררו בררו איני והאמר
* רב גידל אמר רב הוה שאברה להן דרב
באותו שדה ובי תימא הכא נמי כגון שאברה
לה דרך באותה חצר והאמר רבי חנינא
עד מקום מחיצה מחלוקת אימא על מקום
מחיצה מחלוקת ואיבעית אימא כצדי רשות
הרבים קמילגי * דרבי אליעזר סבר צדי
רשות הרבים כרשות הרבים דמו ורבנן סברי
צדי רשות הרבים לאו כרשות הרבים דמו
וליפולגו כצדי רשות הרבים * בעלמא אי
איפליגו כצדי רשות הרבים בעלמא הוה
אמרין כי פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר
הני מילי היבא דאיכא חיפופי אבל היבא
דליכא חיפופי אימא מורו ליה קא משמע
לן והא מתוכה קאמר אידי דאמור רבנן
מתוכה אמר איהו נמי מתוכה ורבנן אמר
רבי אליעזר צדי רשות הרבים מהדרו
ליה אינהו מתוכה הכי קאמרי ליה רבנן
לרבי אליעזר מי לא קא מודית לן היבא
דטיילטל מתוכה לרשות הרבים ומרשות
הרבים לתוכה דפטור מפני שהיא ככרמלית
צדי נמי לא שנא ורבי אליעזר התם לא
קא דרסי' לה רבים הכא קא דרסי' לה
רבים: **מתני'** * חצר שנפוצה * לרה"י
משתי רוחותיה וכן בית שנפרץ משתי רוחותיה
וכן מבי שננטלו קורותיה או לחייו מותרים
באותו שבת ואסורים לעתיד לבא דברי רבי
יהודה רבי יוסי אומר אם מותרין לאותו שבת
מותרין לעתיד לבא ואם אסורין לעתיד לבא
אסורין לאותו שבת: **גמ'** כמאי

פיתחא הוה אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרובה אחת נמי אמר רב לעולם בעשר
ובגנן

זה מטלטל עד עיקר מחילה. כמעיקרה דלמרינן הואיל והותרה
הותרה. וכלי הכית קאמר שמואל דלי כששבתו כחצר אפילו מתצר
לחצר נמי דהא שמואל הוה דלמרינן הלכה כר"ש ופי' עירבה כל אמת
לעלמה לא * גור משום מאני דתמיס
אמת כשנפל לא אפרי ליה בתים
דהא שרי לפוקי מבתים לחצר
הואיל והותר למקלח שבת: שקולו
גלימא נגידו. קחו טעית ופרסו אותה
שם להיות מחילה: אהרדינהו רב
לאפיה. דקסבר אסור לטלטל הסדין
שבתוכה: שקולו המיינה וקטרו כה.
קחו כדננו וקטרו זו אמת הטעית
למחילה: **מתני'** חצר שנפוצה
לרה"י. כמלואה או יומר מעשר:
חייב. דר"ה הוא ובגמרא קא צעי
לה: פטור. אבל מותר לכתחלה לא
אפי' חן ארבע אמות דלאו רה"י
היא אלא כרמלית היא ויחא הדין
נמי מתוכה לרה"י: **גמ'** כסדרו
דרך לעלמן. שדה אחת: מס
שכרנו כרנו. ואינו רשאי לגודה
אלמא קט לה: **שאברה** לן דרך
כאוסו שדה. שהיה לן דרך בו
ואינו ידוע אי נשפוט אי כדרומו
וכדלו לן אחת מס הרוחות: ופי'
סימא הכל נמי כשכסדרה לן
הדרך כאוסו חצר. שאין מקום
המחילה ניכר וכו' רה"י מרחיבין
רה"י לתוכה במקלח ואמרו שער כאן
היה רשות וכו' אמר ר"ה רה"י היא
נאזמו מקום מחילה קאמר שאלו
עורכין עליו: והאמר רבי מניא עד
מקום מחילות מחלוקת. דמשמע כל
החסר כולה עד מקום המחילה הו'
מכנים עשין אותה כרמלית אבל
במקום מחילה מורו מכלל דר"א משי
ליה לכוליה (ס' רה"י): **ואיכתיב אימא**.
לעולם כשקמומת מחילות ניכרות
ואפילו הכי משי ליה ר"א למקום
מחילה רה"י דקא סבר ידי רה"י
כרה"י דמו: סני מילי היבא דאיכא
חיפופי. סתם ידי רה"י איכא
לחיותי. טעלין יתדות ואבנים גדולות
סמוך לכותל של חוקיהו קרונית
וההוא איר שניעיהם לכותל קרי ידי
רשות הרבים ובההוא הוה אמניה
הוה דפליגי רבנן ואמרו להו רשות
הרבים הוה ואסור לטלטל ממנו
לרשות הרבים משום דליכא הפסק
ולא עיילי כהא רבים להדיא אבל
כהא אימא מורו ליה: והא פתחא
לרשות היחיד קאמר ר"א מייב אלמא
כולה חצר רה"י משי ליה: אידי
דאמרי רבנן פטורסו כו'. ואנן פרכינן
לרבנן אמאי נקטי מתוכה הא רבי
אליעזר מתוכה מורה דכרמלית היא
דמקום מחילה הוה דקא משי רה"י:
מתני' חצר שנפוצה. בשבת
לרשות הרבים: **מותרין** לאוסה
שבת. הואיל והותר למקלח:
שניעלס קורפו או לחייו גרסינן:
לעתיד לבא. לשבת הנכזה: אם
מותרין כו'. כגמרא (נה.) מפסג דרבי
יוסי מתמר וכו' קאמר כסם שאסורין
לעתיד לבא קאסורין היוס:

פיתחא הוה אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרובה אחת נמי אמר רב לעולם בעשר
ובגנן

זה מטלטל עד עיקר מחילה. כמעיקרה דלמרינן הואיל והותרה
הותרה. וכלי הכית קאמר שמואל דלי כששבתו כחצר אפילו מתצר
לחצר נמי דהא שמואל הוה דלמרינן הלכה כר"ש ופי' עירבה כל אמת
לעלמה לא * גור משום מאני דתמיס
אמת כשנפל לא אפרי ליה בתים
דהא שרי לפוקי מבתים לחצר
הואיל והותר למקלח שבת: שקולו
גלימא נגידו. קחו טעית ופרסו אותה
שם להיות מחילה: אהרדינהו רב
לאפיה. דקסבר אסור לטלטל הסדין
שבתוכה: שקולו המיינה וקטרו כה.
קחו כדננו וקטרו זו אמת הטעית
למחילה: **מתני'** חצר שנפוצה
לרה"י. כמלואה או יומר מעשר:
חייב. דר"ה הוא ובגמרא קא צעי
לה: פטור. אבל מותר לכתחלה לא
אפי' חן ארבע אמות דלאו רה"י
היא אלא כרמלית היא ויחא הדין
נמי מתוכה לרה"י: **גמ'** כסדרו
דרך לעלמן. שדה אחת: מס
שכרנו כרנו. ואינו רשאי לגודה
אלמא קט לה: **שאברה** לן דרך
כאוסו שדה. שהיה לן דרך בו
ואינו ידוע אי נשפוט אי כדרומו
וכדלו לן אחת מס הרוחות: ופי'
סימא הכל נמי כשכסדרה לן
הדרך כאוסו חצר. שאין מקום
המחילה ניכר וכו' רה"י מרחיבין
רה"י לתוכה במקלח ואמרו שער כאן
היה רשות וכו' אמר ר"ה רה"י היא
נאזמו מקום מחילה קאמר שאלו
עורכין עליו: והאמר רבי מניא עד
מקום מחילות מחלוקת. דמשמע כל
החסר כולה עד מקום המחילה הו'
מכנים עשין אותה כרמלית אבל
במקום מחילה מורו מכלל דר"א משי
ליה לכוליה (ס' רה"י): **ואיכתיב אימא**.
לעולם כשקמומת מחילות ניכרות
ואפילו הכי משי ליה ר"א למקום
מחילה רה"י דקא סבר ידי רה"י
כרה"י דמו: סני מילי היבא דאיכא
חיפופי. סתם ידי רה"י איכא
לחיותי. טעלין יתדות ואבנים גדולות
סמוך לכותל של חוקיהו קרונית
וההוא איר שניעיהם לכותל קרי ידי
רשות הרבים ובההוא הוה אמניה
הוה דפליגי רבנן ואמרו להו רשות
הרבים הוה ואסור לטלטל ממנו
לרשות הרבים משום דליכא הפסק
ולא עיילי כהא רבים להדיא אבל
כהא אימא מורו ליה: והא פתחא
לרשות היחיד קאמר ר"א מייב אלמא
כולה חצר רה"י משי ליה: אידי
דאמרי רבנן פטורסו כו'. ואנן פרכינן
לרבנן אמאי נקטי מתוכה הא רבי
אליעזר מתוכה מורה דכרמלית היא
דמקום מחילה הוה דקא משי רה"י:
מתני' חצר שנפוצה. בשבת
לרשות הרבים: **מותרין** לאוסה
שבת. הואיל והותר למקלח:
שניעלס קורפו או לחייו גרסינן:
לעתיד לבא. לשבת הנכזה: אם
מותרין כו'. כגמרא (נה.) מפסג דרבי
יוסי מתמר וכו' קאמר כסם שאסורין
לעתיד לבא קאסורין היוס:

פיתחא הוה אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרובה אחת נמי אמר רב לעולם בעשר
ובגנן

פיתחא הוה אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרובה אחת נמי אמר רב לעולם בעשר
ובגנן

גלות הש"ס

גמ' זה ממלטל עד עיקר מחיצה
מחיצתה עי' לעיל דף טז
ע"כ ר' תוס' ד"ה פ"ב ע"כ
רוחות וכו' בבבליהו א"ר
זה ככלי. ע"כ לעיל דף טו
ע"כ ע"כ ד"ה נחמתי:

מוסף רש"י

שקולו גלימא נגידו
בה. ומחילה כלא בנ לאו
לכל אלא ומחילה כו מתמר
לשטח וטובה הוה. אחרי
דשמואל הוה. ולא אית
השלא לאורי קמי
לחתיב וחקרי (ג' רבין
שבררו דרך לעצמן.
דך ענה אמת מה
שבררו בררו. אפי' של
רבניו ב"ב כו. שאברה
לן דרך באותו שדה.
מתמר אוחתל אית ליה
גנה ופי' סתם רבים מתמ
יתד. שהויה שפארה לו
דך ענה סתרו לא יכיר
מעמו אלא לו בניה דין או
כרשתו או ככל שיהיה
אבל רבים כתיב דין דמי
מתוך מניניה מתוך לכל
לפי דעת רש"י. ופי'
רשות הרבים. סמוך
לחיים. שמתים להן מן
התם. אפי' ומכאן
לחקיק חוקי העבלת.
יודי רה"י (בחזנות ג').
שנטלו קורותיה או
לחיו. כשבת. מתרבים
באותו שבת. דלמרינן
הואיל והותרה היורה
(דף ט"ז.)

א) לן רבין כתיב תחיל לטאיה
יכל דליי' סהם נפאל לא
ליה גיפסוי מית דרסי' לה רבים.
דפי' לה רבים הנכזי רבי פליגי דלית